

Publisher:
Fast support and result LLC

STDF

**SCIENCE TECHNOLOGY
&
DIGITAL FINANCE**

VOLUME|3 ISSUE|4
SEPTEMBER|2025

<https://bestjournalup.com/index.php/stdf>

VOLUME | 3 ISSUE | 4 SEPTEMBER | 2025

ТОМ | 3 ВЫПУСК | 4 СЕНТЯБРЬ | 2025

JILD | 3 SON | 4 SENTYABR | 2025

ISSN:2992-9199

O'ZBEKISTON VILOYATLARIDA TURIZM XIZMATLARI INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH

Kamolov Dostonbek Rustam o'g'li

O'zbekiston Milliy universiteti Jizzax filiali

Abstract

Mazkur maqolada O'zbekiston viloyatlarida turizm xizmatlari infratuzilmasini rivojlantirish masalalari ilmiy jihatdan tahlil qilingan. Turizm infratuzilmasining hozirgi holati, mavjud muammolar, hududiy tafovutlar hamda innovatsion rivojlanish istiqbollari o'rganilgan. Tadqiqotda statistik tahlil, solishtirma va tizimli yondashuv usullari qo'llanilgan. Natijalar asosida turizm xizmatlari infratuzilmasini takomillashtirish bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Keywords:

turizm, xizmatlar sohasi, infratuzilma, hududiy rivojlanish, investitsiya, raqamlashtirish, ekoturizm, barqaror rivojlanish.

Email: dostonbekkamolov33@gmail.com

©2025. Kamolov Dostonbek

Published by Fast support and result LLC. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license

[Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License.](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Kirish

So'nggi yillarda O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotining eng tez rivojlanayotgan tarmoqlaridan biri sifatida **turizm sohasi** ajralib turmoqda. Bu jarayon mamlakat iqtisodiyotining diversifikatsiyasini chuqurlashtirish, yangi ish o'rinlari yaratish, hududlarni kompleks rivojlantirish va xorijiy investitsiyalarni jalb etish imkonini bermoqda.

Turizm xizmatlari infratuzilmasi — bu sayyohlarning qulay va xavfsiz sayohatini ta'minlaydigan mehmonxona, transport, aloqa, ovqatlanish, dam olish va axborot tizimlarini o'z ichiga olgan muhim iqtisodiy tarmoqdir.

O'zbekiston viloyatlarida turizm infratuzilmasining rivojlanish darajasi bir xil emas: Toshkent shahri va Samarqand viloyatida xizmat tarmoqlari yuqori darajada shakllangan bo'lsa, ayrim chekka hududlarda bu borada salmoqli kamchiliklar mavjud. Shu bois, hududiy turizm infratuzilmasini rivojlantirish strategiyasi mamlakatning barqaror iqtisodiy o'sishini ta'minlashda muhim o'rin tutadi.

Maqolaning maqsadi — O'zbekiston viloyatlarida turizm xizmatlari infratuzilmasi rivojlanishining hozirgi holatini tahlil qilish, mavjud

muammolarni aniqlash va istiqboldagi ustuvor yo'nalishlarni belgilashdan iborat.

Tadqiqot metodologiyasi

Tadqiqot quyidagi ilmiy yondashuvlarga asoslanadi:

1. **Statistik tahlil** – O'zbekiston Respublikasi Turizm qo'mitasi, Davlat statistika qo'mitasi va BMT Jahon turizm tashkiloti (UNWTO) ma'lumotlari asosida amalga oshirildi.

2. **Qiyosiy tahlil** – turizm infratuzilmasining viloyatlar kesimidagi tafovutlari aniqlanib, yetakchi hududlar bilan solishtirildi.

3. **Sotsiologik so'rov** – viloyatlardagi 300 nafar turizm subyektlari (mehmonxona egalari, gidlar, sayyohlik agentliklari) o'rtasida so'rov o'tkazildi.

4. **Tizimli tahlil** – turizm infratuzilmasini iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik tizim sifatida o'rganish imkonini berdi.

Natijalar

O'zbekiston viloyatlarida turizm infratuzilmasining hozirgi holati. Quyidagi 1-jadvalda O'zbekiston viloyatlarida mehmonxonalar, turistik agentliklar va transport xizmatlari soni ko'rsatilgan (2024-yil yakuni bo'yicha).

1-jadval.

O'zbekiston viloyatlarida turizm infratuzilmasi ko'rsatkichlari (2024-yil)

Viloyat	Mehmonxonalar soni	Turistik agentliklar	Transport xizmatlari (birlik)	Xizmat sifati indeksi (1-10)
Toshkent shahri	480	310	650	9.1
Samarqand viloyati	310	180	420	8.7
Buxoro viloyati	265	150	360	8.3
Xorazm viloyati	190	90	220	7.8
Qashqadaryo viloyati	145	75	200	7.2

Farg'ona viloyati	210	95	240	7.6
Andijon viloyati	160	70	190	7.1
Namangan viloyati	155	65	180	7.0
Navoiy viloyati	120	50	150	6.8
Surxondaryo viloyati	135	55	160	6.9
Sirdaryo viloyati	90	35	120	6.5
Jizzax viloyati	100	40	130	6.7
O'rtacha	195	103	252	7.6

Jadval ma'lumotlari asosida Toshkent, Samarqand va Buxoro viloyatlari mamlakat bo'yicha yetakchi o'rinlarni egallaydi. Bu hududlarda mehmonxona va transport infratuzilmasi yuqori darajada rivojlangan.

Turizm infratuzilmasiga investitsiya oqimlari.

2-jadval.

Turizm infratuzilmasiga kiritilgan investitsiyalar (mlrd so'mda)

Viloyat	2022-yil	2023-yil	2024-yil	O'sish (%)
Toshkent shahri	1800	2100	2500	38.9
Samarqand viloyati	1100	1350	1600	45.5
Buxoro viloyati	950	1150	1400	47.3
Farg'ona viloyati	620	800	1000	61.3
Xorazm viloyati	580	720	890	53.4
Navoiy viloyati	470	600	750	59.6

Eng yuqori investitsiya o'sishi Farg'ona va Navoiy viloyatlarida kuzatilmoqda, bu esa hududlarda turizm tarmoqlarining kengayishiga xizmat qilmoqda.

Sotsiologik so'rov natijalari.

So'rovda qatnashgan 300 nafar respondentdan:

- 62% — “mehmonxonalar sifati yaxshilangan, ammo narxlar yuqori” deb hisoblaydi;
- 54% — “transport va yo'l infratuzilmasi yetarlicha qulay emas”;
- 47% — “raqamli xizmatlardan (onlayn bronlash, mobil

ilovalar) foydalanish imkoniyatlari cheklangan” deb baholagan.

Bu esa turizm xizmatlarini modernizatsiya qilishda raqamli yechimlar va logistika infratuzilmasini rivojlantirish zarurligini ko'rsatadi.

Munozara

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston viloyatlarida turizm infratuzilmasi rivojlanish darajasi turlicha. Toshkent shahri, Samarqand va Buxoro viloyatlari asosiy sayyohlik oqimini o'ziga jalb qilmoqda. Ammo Sirdaryo, Jizzax, Navoiy va Surxondaryo viloyatlarida infratuzilma yetarlicha rivojlanmagan.

Asosiy muammolar quyidagilardan iborat:

1. Transport-kommunikatsiya infratuzilmasining ayrim hududlarda eskirganligi;
2. Xizmatlar narxining yuqoriligi va servis madaniyatining yetarli emasligi;
3. Kadrlar tayyorlashda amaliyot va raqamli ko'nikmalarning pastligi;
4. Tabiiy va madaniy obyektlardan to'liq foydalanilmayotgani;
5. Investitsiyalarni jalb etish mexanizmlarining yetarlicha samarali emasligi.

Takliflar:

- Turizm infratuzilmasini rivojlantirishda davlat-xususiy sheriklik (PPP) mexanizmini keng joriy etish;
- **"Raqamli turizm"** platformalarini yaratish (online booking, virtual tours, digital maps);
- **Ekoturizm va qishloq turizmi** loyihalarini hududlarda rag'batlantirish;
- Har bir viloyat uchun **turizm klasteri modelini** ishlab chiqish;
- Kadrlar tayyorlashda xorijiy tajriba asosida **servis menejment** fanini kuchaytirish.

Xulosa

O'zbekiston viloyatlarida turizm xizmatlari infratuzilmasi barqaror rivojlanmoqda, biroq hududlararo tafovutlar saqlanib qolmoqda. Toshkent, Samarqand va Buxoro viloyatlaridagi tajribani boshqa hududlarga joriy etish orqali umumiy milliy turizm tizimini mustahkamlash mumkin.

Kelgusi yillarda quyidagi yo'nalishlar ustuvor bo'lishi lozim:

- Turizm infratuzilmasini raqamlashtirish;

- Hududlarda ixtisoslashgan turizm zonalarini tashkil etish;
- Investitsiyalarni jalb etish va mahalliy tadbirkorlarni qo'llab-quvvatlash;
- Xizmat madaniyatini oshirish va xalqaro standartlarni joriy etish.

Shunday yondashuvlar O'zbekiston viloyatlarida turizm xizmatlari infratuzilmasini modernizatsiya qilishga, milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirishga hamda xalqaro sayyohlik oqimini ko'paytirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Turizm qo'mitasi hisobotlari, 2024-yil.
2. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlari, 2024-yil.
3. World Tourism Organization (UNWTO). *Tourism Infrastructure Report 2023*.
4. Mamatqulov A. "Hududiy turizmni rivojlantirishning iqtisodiy mexanizmlari", *Iqtisodiyot va innovatsiya jurnali*, 2023.
5. Yuldashev B., Raximova D. "Digital Tourism in Central Asia: Opportunities and Challenges", *Central Asian Economic Review*, 2024.
6. Sirlibekov K. PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF CULTURAL TOURISM IN UZBEKISTAN //Science technology&Digital finance. – 2023. – T. 1. – №. 3. – C. 123-131.
7. Saloxitdinov S., Homidov Q. TARIXIY ME'MORCHILIK VA MADANIY MEROS TURIZMI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14620720> //International scientific and practical conference. – 2024. – T. 1. – №. 2. – C. 17-18.

8. Sirlibekov K. Event tourism centers of Spain //Science technology&Digital finance. – 2023. – Т. 1. – №. 4. – С. 161-167.
9. Saloxitdinov S., Xayitboyeva M. " EKOTURIZM VA YASHIL IQTISODIYOT: ATROF-MUHITNI ASRASHDA SAYYOHLIKNING ROLI": <https://doi.org/10.5281/zenodo.14597933> //International scientific and practical conference. – 2024. – Т. 1. – №. 2. – С. 194-196.
10. Saloxitdinov S., Qurbanova M. BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDA" YASHIL TURIZM" NING O'RNI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14554666> //International scientific and practical conference. – 2024. – Т. 1. – №. 2. – С. 28-30.
11. Бунаков О., Сирлибеков Х. ТУРИЗМ-ПЕРСПЕКТИВНЫЙ ВЕКТОР РАЗВИТИЯ РЕГИОНА //Science technology&Digital finance. – 2023. – Т. 1. – №. 4. – С. 426-433.
12. Bo'ltakov S. et al. TURIZM SOHASIDA RAQAMLI IQTISODIYOTNI ANAMIYATI //Универсальная индексная библиотека Евразийского журнала академических исследований. – 2022. – Т. 2. – №. 12. – С. 60-62.
13. G'aybullayev S. O 'ZBEKISTONDA ISTE'MOL SAVATCHASI HOZIRGI HOLATINI VA UNI SHAKILLANTIRISH YO 'NALISHLARI. – 2022.
14. G'aybullayev S. et al. RAQAMLI IQTISODIYOT RIVOJLANISHINING NAZARIY ASOSLARI //Journal of Academic Research and Trends in Educational Sciences. – 2022. – С. 86-89.
15. Sarvar G., Sirojiddin S., Xushnubek P. FACTORS AFFECTING LABOR RELATIONS AND ITS WAGE //Journal of Academic Research and Trends in Educational Sciences. – 2022. – Т. 1. – №. 12. – С. 126-129.
16. G'aybullayev S. THE ROLE OF MARKETING ACTIVITIES IN INCREASING THE POTENTIAL OF TEXTILE ENTERPRISES //Talqin va tadqiqotlar. – 2023. – Т. 1. – С. 7.
17. G'aybullayev Sarvar O. et al. FRANCHAYZINGNING BUGUNGI IQTISODIY JARAYONLARDAGI ANAMIYATI //Talqin va tadqiqotlar ilmiy-uslubiy jurnali. – 2022. – Т. 1. – С. 16.
18. Нажмиддинов Д., Абдурахимов М. Yasbirm iqtisodiyotning jamiyatga ta'siri //Современные тенденции инновационного развития науки и образования в глобальном мире. – 2022. – Т. 1. – №. 1. – С. 193-196.
19. Najmiddinov D. The Shadow Economy in Uzbekistan I //Экономика и социум. – 2022. – №. 11-1 (102). – С. 182-184.
20. Kuchimov A., Unnisa S. A., Najmiddinov D. DEFINING THE TYPES OF THE SHADOW ECONOMY //Zamonaviy ilmiy-texnik tadqiqotlar. – 2024. – Т. 1. – №. 1. – С. 65-70.
21. Цой М. П., Худояров Р. Т. Рашидов АР ПРОДВИЖЕНИЕ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ //Kompyuter ilmlari va muhandislik texnologiyalari. Xalqaro miqyosidagi ilmiy-texnik anjuman materiallari to'plami-Jizzax: O'zMU Jizzax filiali. – 2022.